

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 08:70
Diariernr: 08/3669
Handläggare: Måns Norberg m.fl.
Avdelning: Ekonomi & Styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2008-10-09
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2009–2011
Bilagor: Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2009–2011 (kommunspe-
cifik, endast till ekonomikontoren)

CIRKULÄR 08:70

Ekonomi & Styrning
Ekonomisk analys
Måns Norberg m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2009–2011

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall oktober
- Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2009–2011, bilaga 1.
- Nya instruktioner till modellen Skatter och bidrag.

Förutsättningarna bygger på en reviderad bild av den samhällsekonomiska utvecklingen. Den rådande finanskrisen gör det dock svårare än vanligt att göra en säker bedömning.

Den samhällsekonomiska utvecklingen

Den internationella konjunkturavmattning som inleddes mot slutet av 2007 och fortsatte under första halvåret i år har nu fördjupats till följd av den finansiella oron. Turbulensen på de finansiella marknaderna har fortsatt och förstärkts under de senaste månaderna och resulterat i kraftiga börsras och konkurshot.

I Sverige dämpas tillväxten i år och nästa år, men efterfrågan tar åter fart mot slutet av nästa år när optimismen sakta återvänder till företag och hushåll. Den försvagade internationella efterfrågan medför att exporttillväxten saktar in. Dessutom sprider sig pessimismen allt mer bland hushållen. Trots den fortsatt expansiva finanspolitiken försvagas arbetsmarknaden ytterligare nästa år och BNP-tillväxten fortsätter att dämpas. Först 2010 tar tillväxten ordentlig fart och ökar med över tre procent.

Vår bild är att sysselsättningen just nu börjar vända nedåt. Tillgänglig statistik tyder på en allt svagare efterfrågan på arbetskraft, och vi räknar med minskande sysselsättning 2009. Arbetslösheten kulminerar 2010 och väntas uppgå till 6,7 procent.

Tabell 1. Valda nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen
Procentuell förändring från föregående år om inte annat anges

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
BNP ²	2,9	1,3	0,8	3,4	3,1	2,8
Timlön, hela arbetsmarknaden ¹	3,2	4,5	4,0	3,5	3,8	4,1
Sysselsättning, timmar ²	3,5	1,6	-1,0	0,3	1,3	0,9
Lönesumma	6,8	6,2	3,0	3,8	5,1	5,0
KPI, årsgenomsnitt	2,2	3,6	2,4	1,6	1,8	2,0
KPIX, årsgenomsnitt ³	1,2	2,6	1,9	1,6	1,8	2,0
Prisbasbelopp, kronor	40 300	41 000	42 800	43 800	44 600	45 300

¹Enligt nationalräkenskaperna.

²Kalenderkorrigerad

³KPIX är ett mått på den underliggande inflationen.

Källor: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.

Ytterligare nedrevidering av skatteunderlaget

I dag har Skatteverkets presenterat sitt tredje preliminära taxeringsutfall för 2007 års inkomster. Det visar på en ökning med 5,5 procent jämfört med 2006. De preliminära utfallen brukar underskatta den slutliga taxeringen och vi ser inte någon anledning att ändra vår prognos på 5,6 procent (tabell 2).

Prognosen för perioden 2008–2012 är baserad på den utveckling av samhällsekonomin som vi beskriver här ovan. Det som har störst betydelse för skatteunderlaget är att sysselsättningen nu väntas minska 2009 och bli i stort sett oförändrad 2010. Omsvängningen på arbetsmarknaden bidrar till en svagare skatteunderlagstillväxt både genom svagare sysselsättningsutveckling och långsammare löneökningar. Det senare gör att skattunderlagets tillväxt reduceras i högre grad nominellt än i reala termer. Läget på arbetsmarknaden kommer efter hand att normaliseras, se avsnitt om samhällsekonomin ovan. Det innebär att arbetslösheten efter en uppgång återgår till årets nivå. Återhämtningen på arbetsmarknaden får till följd att skatteunderlaget under åren 2011 och 2012 utvecklas i relativt gynnsam takt och inte minst då realt.

Nästa år hålls skatteunderlagstillväxten tillbaka av en ovanligt stor ökning av grundavdragen. Det beror delvis på den senaste tidens höga inflation, som medför att prisbasbeloppet höjs relativt mycket 2009. Men det beror också på den höjning av grundavdragen för personer som fyllt 65 år som föreslogs i budgetpropositionen för 2009. Återhämtningen på arbetsmarknaden bidrar till att skatteunderlaget åter växer snabbare realt sett efter 2009. Den nominella ökningen blir inte lika stor, eftersom den relativt svaga arbetsmarknadssituationen väntas leda till en nedväxling av löneökningstakten.

**Tabell 2. Skatteunderlagstillväxt 2007–2011 samt bidrag från olika komponenter
Procentenheter**

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Summa exkl. regelförändringar*, %	5,4	5,4	3,5	3,9	4,7	5,0
Summa	5,6	5,5	3,2	3,9	4,7	5,0
Bidrag till förändringen, procentenheter						
Timlön	2,5	3,4	3,1	2,7	2,9	3,2
Sysselsättning	2,6	1,2	-0,8	0,2	1,0	0,7
Sociala ersättningar	-0,1	0,5	1,5	1,1	0,8	1,2
Övriga inkomster	0,5	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2
Avdrag	0,0	0,0	-0,8	-0,3	-0,3	-0,3

*Procentuell förändring från föregående år.

Den nya bedömningen av samhällsekonomin har bidragit till en kraftig nedrevidering av skatteunderlagsprognosen jämfört med föregående prognos (se *EkonomiNytt nr 12/08*), se tabell 3. Den senaste statistiken visar en starkare utveckling än väntat av antalet arbetade timmar. Vi har därför reviderat upp sysselsättningsprognosen för innevarande år. Som nämns inledningsvis är det, på grund av den finansiella oron, för närvarande extremt svårt att prognostisera den ekonomiska utvecklingen de närmaste åren. Vi gör dock bedömningen att det som nu händer på finansmarknaderna bidrar till att konjunkturavmattningen blir djupare och längre än vi trodde i augusti. Det får till följd att sysselsättningen faller mer nästa år och inte vänder upp förrän 2010. Den svagare arbetsmarknadssituationen har föranlett en nedrevidering av löneutvecklingen från och med nästa år.

I den nya prognosen har vi beaktat det förslag om höjt grundavdrag för personer som fyllt 65 år som aviserades i budgetpropositionen för 2009. Detta beräknas reducera skatteunderlaget med 0,3 procent. Effekten på skatteintäkterna regleras genom en höjning av utjämningsbidraget. En del av prognosrevideringen neutraliseras alltså genom höjt statsbidrag och en del beror på långsammare löneökningstakt som även minskar kommunernas kostnader. Det betyder att nettoeffekten på kommunernas ekonomi blir mindre än minskningen av skatteintäkterna.

**Tabell 3. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring**

	2007	2008	2009	2010	2011	2007–2011
SKL, okt 2008	5,6	5,5	3,2	3,9	4,7	25,1
BP, sep 2008	5,6	6,0	4,0	3,7	4,6	26,2
ESV, sep 2008	4,9	6,2	3,9	4,2	4,8	26,4
SKL, aug 2008	5,6	5,4	4,0	4,6	4,7	26,8

Det är relativt stor skillnad mellan förbundets och regeringens skatteunderlagsprognoser för 2008 och 2009, se tabell 3. Skillnaderna beror till stor del på att förbundet räknar med en snabbare avkylning av arbetsmarknaden under hösten och större sysselsättningsminskning nästa år. Även lönerna ökar långsammare enligt förbundets bedömning. Skillnaden förklaras sannolikt delvis av att regeringens prognos

färdigställdes innan oron på de finansiella marknaderna accelerera i slutet av september.

Skillnaderna jämfört med Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos är också relativt stora. Ekonomistyrningsverkets beräkningar är baserade på samhällsekonomiska förutsättningar som utarbetades av Konjunkturinstitutets i augusti. Dessa visar på en mer positiv konjunkturbild än förbundets, med starkare arbetsmarknad samt större pris- och löneökningar.

Frågor om skatteunderlagsprognosen besvaras av Bo Legerius, tfn 08-452 77 34, e-post: bo.legerius@skl.se .

Preliminärt taxeringsutfall oktober

Skatteverket har sammanställt ett tredje preliminärt utfall över beskattningsbar förvärvsinkomst för inkomståret 2007. Utfallet finns att hämta på skatteverkets webbplats,

<http://www.skatteverket.se/skatter/taxeringsutfall/laddataxbest.4.5098f9104ec1b57328000205.html>

Den tredje preliminära räkningen baseras på 99,1 procents granskade deklARATIONER och visar en ökning på 5,54 procent på riksnivå. För de flesta kommuner innebär skatteverkets nya preliminära bedömning små förändringar jämfört med den senaste bedömningen i september. SKL:s prognos på 5,6 procent för år 2007 ligger fast. Det slutliga taxeringsutfallet beräknas vara färdigt 24 november.

Slutavräkningar 2007–2008

Slutavräkning 2007

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2 (ersätter 4:1), ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december. Vår prognos i december visade en ökning av skatteunderlaget med 5,8 procent för 2007. Med denna bedömning blir prognosen för 2007 års avräkning 567 kronor per invånare 1.11 2006.

SKL:s prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 5,6 procent för 2007. Denna lägre uppräkningsfaktor innebär en korrigeringsfaktor på minus 78 kronor per invånare 1.11 2006 i bokslut för 2008. Förändringen mot förra prognosen, cirkulär 08:69, beror på att vi nu tagit hänsyn till de kommunvisa preliminära taxeringsutfallet 2007. Att avräkningen ändras beror på att kommunernas skatteunderlag växer olika mycket.

Slutavräkning 2008

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2007 och 2008 innebär en högre uppräkningsfaktor av skatteunderlaget än förbundets prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2008 blir negativ, -185 kr/invånare den 1.11.2007.

Slutavräkning 2009

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2008 och 2009 till 6,0 respektive 4,0 procent i budgetpropositionen i år. Uppräkningsfaktorerna är väsentligt högre än SKL:s prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2009 blir negativ, – 463 kr per invånare den 1.11 2008.

Regleringsbidrag/avgift

Sveriges Kommuner och Landsting har gjort en bedömning av regleringsposten för åren 2008 till 2012, se tabell 4 och 5. Bedömningen bygger på:

- Vår skatteunderlagsprognos, som påverkar omslutningen i inkomstutjämningen
- Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer
- Riksdagens beslut av ram för anslaget kommunalekonomisk utjämning, samt
- Utvecklingen av kostnaderna för införandereglererna.

I cirkulär 08:69 gjordes en justering av anslaget för kommunalekonomisk utjämning med de regleringar som bedömdes påverka skatteunderlaget. Justeringen gjordes då SKL inte beaktat dessa regleringar i den dåvarande skatteunderlagsprognosen. Då skatteunderlagsprognosen nu är justerad för dessa regleringar återförs därför dessa poster i anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Beloppet som avses är ca. 1,1 miljarder kronor.

Tabell 4. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2008 till 2012

Miljoner kronor

	2008	2009	2010	2011	2012
Inkomstutjämning, netto (+)	48 308	50 285	51 599	54 023	56 725
Strukturbidrag (+)	1 528	1 529	1 539	1 547	1 554
Införandebidrag (+)	308	192	90	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	50 134	52 010	53 228	55 571	58 280
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	45 935	47 455	47 726	47 946	47 946
Differens → Regleringspost (2)–(1)	–4 199	–4 555	–5 502	–7 625	–10 334

Tabell 5. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2008 till 2012

Kronor per invånare

	2008	2009	2010	2011	2012
Inkomstutjämning, netto (+)	5 265	5 445	5 553	5 782	6 043
Strukturbidrag (+)	167	166	166	166	166
Införandebidrag (+)	34	21	10	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	5 465	5 632	5 728	5 948	6 209
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	5 007	5 139	5 136	5 132	5 108
Differens → Regleringspost (1)–(2)	–458	–493	–592	–816	–1 101

Orsaken till regleringspostens negativa förändring under perioden är att statens anslag till den kommunalekonomiska utjämningen inte ökar i samma takt som kostnaden för att upprätthålla den garanterade nivån i inkomstutjämningen.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2009–2011

I *bilaga 1* redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2009–2011. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i bilaga 1. Av tabell 6 framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i bilaga 1 eller inte.

Tabell 6. Specificering av vissa statsbidrag åren 2008–2011

Statsbidrag		2008	2009	2010	2011	Läs mer i cirkulär
Komp förhöjt grundavdrag	I bil 1?	–	Ja	Ja	Ja	08:66
	Belopp	–	1280	1280	1280	Mnkr
			139	138	137	Kr/inv
Barnomsorgspeng	I bil 1?	–	Ja	Ja	Ja	08:66
	Belopp	–	135	220	220	Mnkr
			15	24	24	Kr/inv
Allmän förskola 3-åringar	I bil 1?	–	–	Ja	Ja	08:66
	Belopp	–	–	220	440	Mnkr
				24	48	Kr/inv
Höjt förbehållsbelopp SoL	I bil 1?	–	Ja	Ja	Ja	08:66
	Belopp	–	100	100	100	Mnkr
			11	11	11	Kr/inv
Undervisning till asylsökande barn	I bil 1?	Ja	Ja	Nej	Nej	08:66
	Belopp	50	50	–	–	mnkr
		5	5			Kr/inv.
Nationella ämnesprov	I bil 1?	–	Ja	Ja	Ja	08:66
	Belopp	–	56	56	56	Mnkr
			6	6	6	Kr/inv
Yrkesvux (utbildningsdelen)	I bil 1?	–	Nej	Nej	Nej	08:66
	Belopp	–	124	250	376	Mnkr
Förskolelyftet	I bil 1?	–	Nej	Nej	Nej	08:66
	Belopp	–	200	200	200	Mnkr
Satsning psykiatri ¹	I bil 1?	–	Nej	Nej	Nej	08:66
	Belopp	–	900	900	900	Mnkr
Kommunal fastighetsavgift	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	12 060	12 060	12 060	Prognos	Mnkr
		1 316				Kr/inv
Läsa–Skriva–Räkna-satsning i skolan	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	–	07:44
	Belopp	150	250	500	–	Mnkr
Skapande Skolasatsning	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	55	57	59	59	Mnkr

¹ Beloppet avser satsningar i såväl landsting som kommuner.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 08:69) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall oktober

Befolkningsantagandena för november 2008 och framåt baseras på utfall i juni 2008. Utifrån detta utfall beräknas sedan befolkningen öka i samma takt som i riket. Eventuell eftersläpningsersättning ingår inte i bilaga 1 (se cirkulär 08:69 för mer information). I övrigt antas 2008 års skattesatser. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar, ange dessa via e-post till: mans.norberg@skl.se.

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2008–2012 med hjälp av modellen Skatter och bidrag

Med hjälp av modellen kan du se kommunens intäkter efter olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är 2 500 kronor för nytillkomna användare och 1 200 kronor för de som uppdaterar modellen.

Beställningen kan göras från vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, Arbetsgivaravgifter/Budgetförutsättningar. Den skickas till Birgitta Westlund via fax 08-452 72 29 eller brev till Sveriges Kommuner och Landsting, 118 82 Stockholm, eller via e-post till birgitta.westlund@skl.se.

Modellen ”Skatter och bidrag”

Kommuner som använder den förenklade uppdateringen laddar ner filen

- Uppdateringsfil_08070nr6.xls

från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen, eller läs det papper som skickades ut i samband med att modellen skickades ut, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Kommuner som uppdaterar modellen som vanligt behöver göra nedanstående förändringar i **blad 2 Indatabladet**. För att ändra i modellen *måste man ta bort bladets skydd*. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver ”kommun”.

- Skriv in SKL:s skatteunderlagsprognos i cellerna C9 till G9. Beloppen syns i tabell 2, andra raden.
- Skriv in kommunens preliminära taxering för inkomstår 2007 i cellen C20. Värdet finns i bilaga 1, rad 6.

- Skriv in justerad statsbidragsram 2009–2012 i cellerna D32–G32. Beloppen är: 47455,491; 47725,991; 47945,991; 47945,991
- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget netto åren 2009 till 2012 i cellerna D35–G35. Beloppen är: 50284,739; 51598,546; 54023,477; 56725,369

Dessutom måste följande ändringar göras i **blad 1 Totala intäkter**:

- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över korrigeringen av slutavräkningen på 2007 års inkomster i cell H28 (–78 kr/inv.).
- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2008 års inkomster i cell H30 (–185 kr/inv.).
- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2009 års inkomster i cell I32 (–463 kr/inv.).

De kommuner som får införandebidrag 2009 inom ramen för LSS-utjämnningen ska ha samma korrigerings i blad 2, cell E70 som tidigare meddelats i separat utskick.

Efter att ha gjort ändringen *bör skyddet återinföras* genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord återigen skriver in ordet ”kommun”.

Tidpunkter under 2008

30 okt	SKL presenterar <i>Ekonomirapporten</i>
24 nov	Skatteverket presenterar definitivt taxeringsutfall för 2008
mitten av dec	SKL presenterar MakroNytt 4/08
18 dec	SKL:s skatteunderlagsprognos
slutet av dec	SKL presenterar definitivt utfall över Kostnadsutjämnningen 2009

Gör som 300 andra kommunalekonomer: Prenumerera gärna på vår löpsedel på www.skl.se, även den under Vi arbetar med, Ekonomi. Där finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Måns Norberg (modellen Skatter & bidrag, utjämningsystemet, LSS) 08-452 78 83, Derk de Beer (utjämningsystemet, statsbidrag) 08-452 77 42, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34 och Göran Wallin (makroekonomi) 08-452 77 39. Alla kan nås via e-post på mönstret: for-namn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Avdelningen för ekonomi och styrning

Sektionen för ekonomisk analys

Maj-Lis Åkerlund

Måns Norberg

Bilaga

Bilaga 1: Skatter & Bidrag 2009–2011 (kommunspecifik, endast till ekonomikontoren)